(יא) הוי מוקצה. הגה י"א * (יב) דאין הכנה שייך * (ב) בשל אינו יהודי (יג) ואפילו גרוגרות וצמוקים שבידו מותרים. (כל בו סי' ל"ח וכ"מ בהר"ן סוף פכ"ב וירושלמי) : ג (יד) ה בין באיסור אכילה בין באיסור טלטול כל דבר שהיה ראוי בין השמשות (טו) אם אירע בו דבר שנתקלקל בו ביום וחזר ונתקן בו ביום (ג) חזר להיתרו אבל דבר שהוקצה בין השמשות (טז) אסור כל היום : ד ז גרוגרות וצמוקים שהיו מוקצים וכשהגיע בה"ש כבר נתייבשו והם ראויים לאכילה (יז) אע"פ שלא ידעו הבעלים באותה שעה שנתייבשו ואח"כ נודע להם שבה"ש כבר היו יבשים מותר : ה ח גרוגרות וצמוקים (יח) דחזו ולא חזו דאיכא אינשי דאכלי ליה ואיכא דלא אכלי ליה אי אזמניה נפיק ליה מתורת מוקצה ואי לא לא אבל אם (ד) אינם ראויים והזמינם הזמנה (יט) לאו מילתא היא : ו ט כל

ה ש' כ"ו ו ביצה כ"ו בעיא ונפשטא לסיתר כליבנא בתרא וכ"פ הרא"ש והר"ן והרשב"א ז שם בגמרא ח שם בגמ' ט שבת מ"ג

באר היטב

(ב) בשל א"י. פי' בדבר תלוש אבל במחובר שלקטו א"י בשבת אסור לכ"ע ועיין סי' שכ"ה ס"ה : (ג) חזר. כתב הט"ז ה"ה באיזמל שמל בשבת היה בה"ש מוקצה מחמת חסרון כיס כמו סכין של סופרים דאדם מקפיד הרבה שלא להשתמש באותו איזמל מידי אחרינא שלא יתקלקל וכ"ש שאין אוכל עמו דהוא נגד טבע בן אדם ע"כ אעפ"י שעומד למחר למלאכת מילה מ"מ אחר גמר צורך שלו חוזר לאיסור טלטול של בה"ש ע"כ יצניעו באותו חדר שהוא מל שם וכ"כ מהרי"ל ועיין ביו"ד סי' רס"ו אבל הב"ח סי' ש"ח מתיר לטלטלו וכ"כ מהרש"ל. והמ"א בסי' של"א ס"ק ה' האריך בדבר זה ומסיים לכן יש להחמיר שלא יניחנו מידו עד שיוליכנו לביתו דכל מוקצה שהוא בידו מטלטלו לאיזה מקום שירצה ע"ש ועיין בספר בית יעקב סי' ק"ב : (ד) אינם ראויים. כתב ב"י תמרים שנותנין עליהם מים בגינית בע"ש

משנה ברורה

צמוקין אפ"ה שם מוקצה עליהן [גמרא] דהשתא כיון דהניחן לייבשן אסח דעתיה מינייהו : (יא) הוי מוקצה. היינו אפילו בטלטול אסורין דהרי הן כאבנים ועפר : (יב) דאין הכנה וכו'. ר"ל דבר שהוא אסור בישראל משום דאתקצאי בין השמשות (י) ולא הוזמן מבע"י בא"י לא שייך זה דאין הא"י מקצה מדעתו כלום וכיון שהוא מוכן לאיש אחד מוכן לכל (יא) אבל דבר דאסור בבין השמשות משום מחובר או משום שהיה מחוסר צידה ותלשו הא"י או צדו בשבת אף שהדבר הוא של א"י לכו"ע אסור וכן באיסור נולד ג"כ הכי : (יג) ואפילו גרוגרות וכו'. ר"ל דאף שהעלה הא"י מבע"י ליבשן ודחיין בידים מ"מ לא חל עלייהו שם מוקצה ועיין בספר בית מאיר שמפקפק בזה מאד כיון דדחייה בידים ולא חזי לאכילה אטו משום דא"י הוא נותן דעתו יותר לזה וע"ש שמאריך בזה והגר"ז סובר ג"כ כהבית מאיר וע"כ מפרש דמיירי השו"ע דוקא בגרוגרות וצמוקין דחזו ולא חזו וכדלקמן בס"ה דפוסק השו"ע שם דמהני הזמנה בזה פסק הכלבו דבא"י אפילו אי לא הזמין מהני דאינו מקצה מדעתו אבל אי לא חזו לגמרי דקי"ל דאפילו הזמנה לא מהני בישראל בזה אין נ"מ בין ישראל לא"י : (יד) בין באיסור אכילה וכו'. האי בין בין הוי רבותא טפי ברישא לענין איסור אכילה ור"ל דלא מיבעיא לענין טלטול בעלמא בודאי אמרינן דאין מוקצה להאי שבת ומותר לטלטלו אחר שנסתלק מעליו שם מוקצה (יב) אלא אפילו לאכלו מותר : (טו) אם אירע בו דבר וכו'. כגון (יג) שירדו גשמים על הצמוקים ונתפחו עד שאינן ראויין לאכילה ואח"כ שזפתן השמש ונתיבשו עד שנעשו ראוין חזר להיתרו והטעם דאין שייך שם מוקצה לחצי שבת כיון שביה"ש היה ראוי. כתב הט"ז איזמל שמל בו בשבת אין לטלטלו אחר המילה דהא מוקצה הוא מחמת חסרון כיס דהא אדם מקפיד שלא להשתמש בו דבר אחר ודלא כהמקילין לטלטל אותו מטעם דאין מוקצה לחצי שבת דהא בין השמשות ג"כ היה מוקצה מחמת חסרון כיס ואין לטלטלו או לשום דבר וע"כ אע"פ שעומד למחר למלאכת מילה מ"מ אחר גמר צורך שלו חוזר לאיסור טלטול של בין השמשות ע"כ יצניעו באותו חדר שהוא מל שם והמ"א בסימן של"א סק"ה מסכים עמו ג"כ בעיקר הדין אך דעתו שיש להחמיר שבעוד שהאיזמל בידו לא יניחנו מידו עד שיניחנו במקום המשתמר או שיוליכנו לביתו דכל מוקצה שהוא בידו מטלטלו לאיזה מקום שירצה וכדלעיל בסימן ש"ח ס"ג. ואם הוא ג"כ פורע וצריך להגיח האיזמל מידו כתב הא"ר שיקבל אחר מידו והוא יוליכנו שם למקום המשתמר. ומ"מ בדיעבד אם הניחו מידו ויש חשש שלא יגנב שם מגדל הא"ר דיש לסמוך על רמ"א וש"ך דסוברים דמותר לטלטלו והביאו החכמת אדם בהלכות מילה : (טז) אסור כל היום. דעיקר הכנה (יד) מבעוד יום בעי כדכתיב והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו וזה הלא בתחלת כניסת היום הוקצה מלהשתמש בו : (יז) אע"פ שלא ידעו. ר"ל והו"א דמחמת זה חל עלייהו שם מוקצה דהוקצה מדעתם אלו הפירות בשבת זו קמ"ל דלא אמרינן הכי דהרי הוא לא הסיח דעתו מהם אלא כדי שיתיבשו והרי כבר נתיבש והוכן מבע"י [רש"י] : (יח) דחזו ולא חזו. היינו שנתיבשו קצת על הגג מבעוד יום : (יט) לאו מילתא היא. דהרי הם (טו) כאבנים ועפר. כתבו הפוסקים אימתי אמרינן דאתקצאי לבין השמשות דוקא דברים שנגמרו בידי שמים כגון גרוגרות דאין נגמרין אלא ע"י חום החמה ושמא יהיה יום ענן בשבת ואסח דעתיה מנייהו אבל דבר שנגמר בידי אדם כגון תמרים שנתן עליהם מים בע"ש (טז) אף דבודאי אינם ראוים בבין השמשות לא התמרים ולא המים דהא לא קלטו טעם התמרים שיהא ראוין לשתיה וגם התמרים לע"ע לא חזיין אפ"ה לא אסח דעתיה

באור הלכה

רפ"ט בשב"ל כד"ס נר שלא הדליקו : * י"א דאין הכנה שייך וכו'. עיין בא"ר שכתב דאפשר דגם דעת האגודה סוברת כן ועיין בסימן תל"ח ס"ג ועיין בספר בית מאיר שפקפק מאד על מש"כ הרמ"א ואפילו גרוגרות וכו'. * בשל א"י. ולפ"ז א"י שהדליק נר בבין השמשות וכבה אח"כ מותר לישראל לטלטל המנורה אח"כ כשנתאכסן ישראל בבית א"י [אם לא שהדליק הא"י לצורך ישראל דאז נעשה בסיס לכל השבת כדלעיל בסימן ש"ט במ"ב

שער הציון

(י) כן משמע מהגר"א ולפ"ז פשוט דאבנים ומעות וכיוצא בזה אין נ"מ בין של א"י לישראל דהלא אלו אפי' הזמנה מבע"י לא מהניא וחזו שכלל הגר"א וכתב וכן כל כיוצא בזה. אך לפ"ק מ"מ מתיר הרמ"א בגרוגרות וצמוקים הלא שם ג"כ הזמנה לא מהני כדלקמן בס"ה ואולי דגם הוא יפרש בחזו ולא חזו : (יא) כל הפוסקים : (יב) הרא"ש ותוספות : (יג) רש"י בכילה : (יד) (טו) רש"י שם : (טז) כ"כ המאמר מרדכי והחמד משה ולבושי שרד ליישב דברי הכלבו מהשגת הב"י דהקשה פשיטא דשרי ואמרו דדבר זה הו"א דהוא כגרוגרות וצמוקין דהא דאין בידים ולא חזי קמ"ל דזה מקרי גמרו בידי אדם וכמו שכתבנו ;